

**Uitwisselings- en ontmoetingsmoment opvoedingsondersteuning
Gent-Scheldekraacht**

Gent, 20 november 2023

***Samen met je netwerk
gezinnen ondersteunen***

**Kenniscentrum Gezinswetenschappen
Simonne Vandewaerde
Kristien Nys**

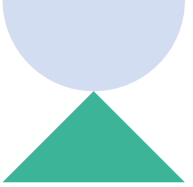
Odisee
DE CO-HOGESCHOOL

Kenniscentrum
Gezinswetenschappen

Samen met je netwerk gezinnen ondersteunen

- *Wat zegt (actie)onderzoek over 'wat werkt' in (groot)stedelijke gezins- en opvoedingsondersteuning?*
- *Welke plaats en 'stem' krijgen ouders en kinderen hierin?*
- *Door welke 'good practices' uit Brussel zou een stad als Gent zich kunnen laten inspireren?*
- ...

1.

Praktijkinspiratie:

- Projecten Kenniscentrum Gezinswetenschappen

Ontwikkeling ouderschapsprogramma in Molenbeek

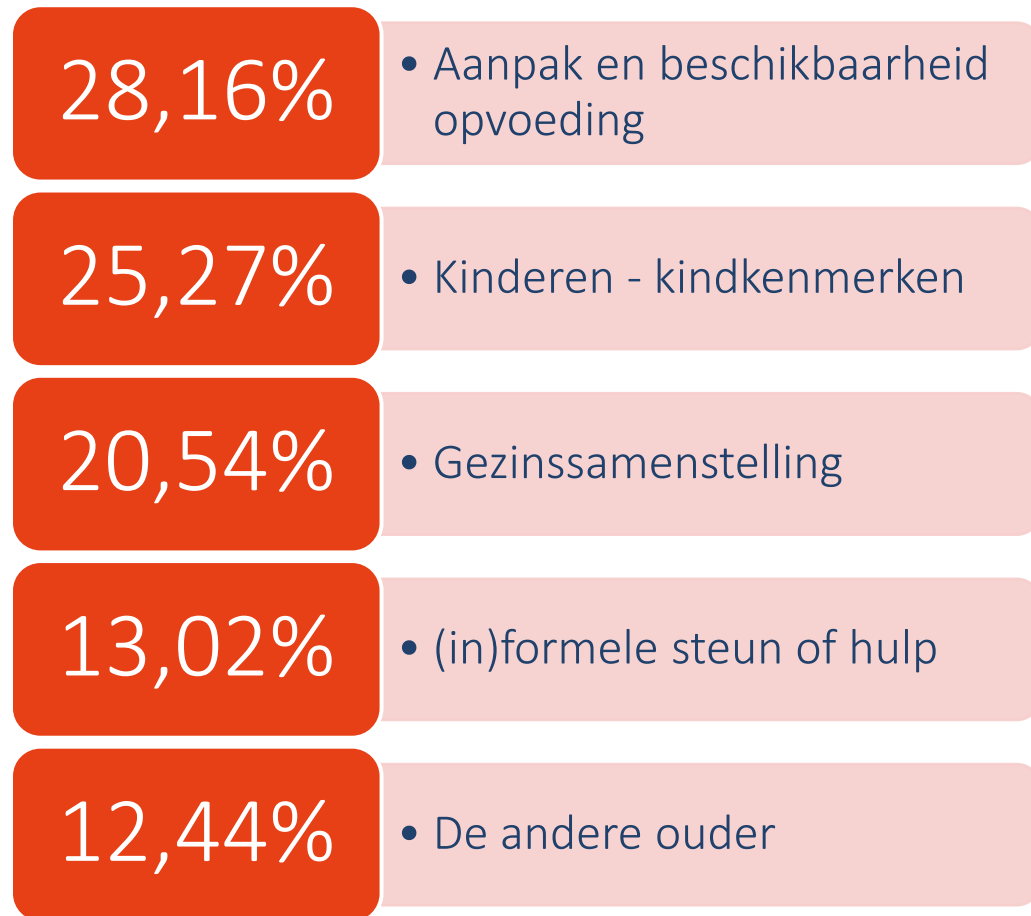
2.

Meertalig opvoeden in Sint-Gillis

Onderzoeksinspiratie:

- Onderzoek Brussel: Kenniscentrum Gezinswetenschappen – VGC – HvhK Brussel
- Gezinsenquête editie 2021
- ...

> Gezinsenquête 2021: Wat ouders liever anders hadden gezien in de opvoeding (n= 1037/3323)

'Stedelijke' thematieken en andere

- *Meer vrijheid te geven wat moeilijk is in stad*
- *As a single mother and worried about the city I live*
- *We raised our children in Brussels. School choice was very limited and maybe we would have done some things differently. In any case now they are both in good schools. But like everywhere Big city is Big mess with education.*
- *To have a nice garden could be a good deal to play with them, no much space*
- *Gepast buitengewoon onderwijs in de buurt van je woning, zou al veel spanningen weghalen i/d opvoeding*
- *Dat mijn zoon niet het slachtoffer is van pestgedrag door communicatieproblemen (verstaat geen Nederlands)*
- *Meer zelfvertrouwen, angst om geen goede moeder te zijn en een veiligere maatschappij*

Ontwikkelingstraject

Netwerk van 25-tal partners van het Huis van het Kind Molenbeek- (Koekelberg)

1.1. Onderzoek 'Steun voor gezinnen in Brussel' - Ouder- en werkveldbevraging -

1.2.a Basisaanbod op wijkniveau

1.2.b Vertaling naar aanbod PGO in 3 wijken van Molenbeek

1.3. Lessons learned' (wegwijzers) voor een ruimere toepassing

Ook voor Gent en regio Scheldekraft?

1.1. Bevraging van ouders en werkveld (2018)

- **Vraag vanuit de VGC:** Drempels van de in- en doorstroom naar Nederlandstalige gezinsondersteunende initiatieven in Brussel en hoe die drempels wegwerken?
- **Insteek onderzoek:** *Wat hebben Brusselse aanstaande ouders en ouders met jonge kinderen nodig?*

Context

Cijferbronnen

Tekstbronnen

- Beleid en regelgeving
- Werkveld
- Onderzoek

(toekomstige) ouders met jonge kinderen

Gesloten en beperkt aantal open vragen

- Onlinevragenlijst
- face-to-face-afname
- NI – Fr - Engels

=> 277 *Brusselse aanstaande ouders en ouders met een kind tussen 0 en 6 jaar*

Werkveld

Open en beperkt aantal gesloten vragen:

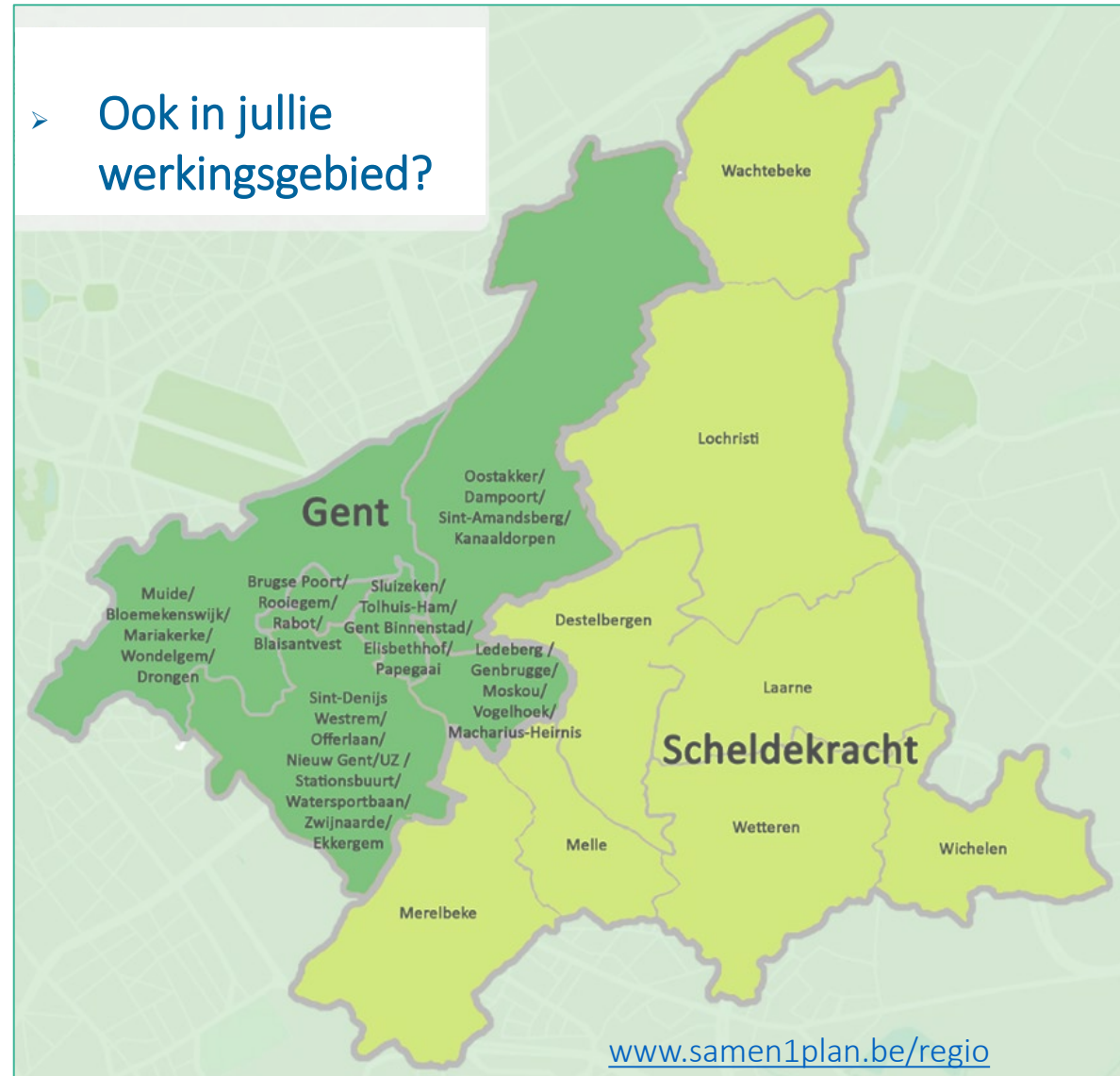
- 20 interviews ➤ 23 personen
- 1 focusgroep ➤ 8 personen VGC

=> 31 *werkveldactoren van 20 NI- en Fr.-talige initiatieven*

1.1. Bevindingen van de bevraging

(1) Brussel = uitdagingen op verschillende domeinen

- **Verschillende regelgevende kaders**
  - Betrokken overheden maken niet altijd dezelfde beleidskeuzes
=> Impact op aanbod (preventieve) gezinsondersteuning
- Demografische context
  - Toename van het aantal geboorten
  - Groeiende diversiteit: taal, cultuur ...
  - Uitdagende socio-economische positie: kansarmoede-index (2017: 26,5%; 2018: 28%; 2022: 24,5%), scholings- en tewerkstellingsgraad

1.1. Bevindingen van de bevraging

(1) Brussel = uitdagingen op verschillende domeinen

- Verschillende regelgevende kaders
  - Betrokken overheden maken niet altijd dezelfde beleidskeuzes
=> Impact op aanbod (preventieve) gezinsondersteuning
- **Demografische context**
  - Toename van het aantal geboorten
  - Groeiende diversiteit: taal, cultuur ...
  - Uitdagende socio-economische positie: kansarmoede-index (2017: 26,5% < 2018: 28% > 2022: 24,5%), scholings- en tewerkstellingsgraad

➤ Ook in jullie werkingsgebied?

- illustratie: kansarmoedeindex
- <https://www.opgroeien.be/kennis/cijfers-en-onderzoek/gezinsinkomen-en-kansarmoede/cijfers-op-maat#toc-kansarmoede-index-op-gemeentelijk-niveau-vlaams-gewest>

	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Gent	18,9 %	18,6 %	20,4 %	22,0 %	22,3 %	22,8 %
Wetteren	14,2 %	15,5 %	13,3 %	16,1 %	17,6 %	17,5 %
Wachtebeke	7,8 %	9,8 %	9,1 %	11,1 %	10,4 %	10,7 %
Lochristi	7,1 %	8,2 %	7,7 %	7,2 %	5,1 %	5,7 %
Wichelen	6,8 %	8,4 %	6,4 %	9,1 %	8,9 %	9,2 %
Merebeke	6,2 %	4,2 %	4,6 %	3,8 %	3,1 %	2,6 %
Melle	5,6 %	6,3 %	6,7 %	4,6 %	4,4 %	3,5 %
Laarne	3,1 %	4,1 %	5,3 %	6,7 %	6,3 %	6,3 %
Destelbergen	3,0 %	3,8 %	5,0 %	4,5 %	3,7 %	4,7 %

1.1. Bevindingen van de bevraging

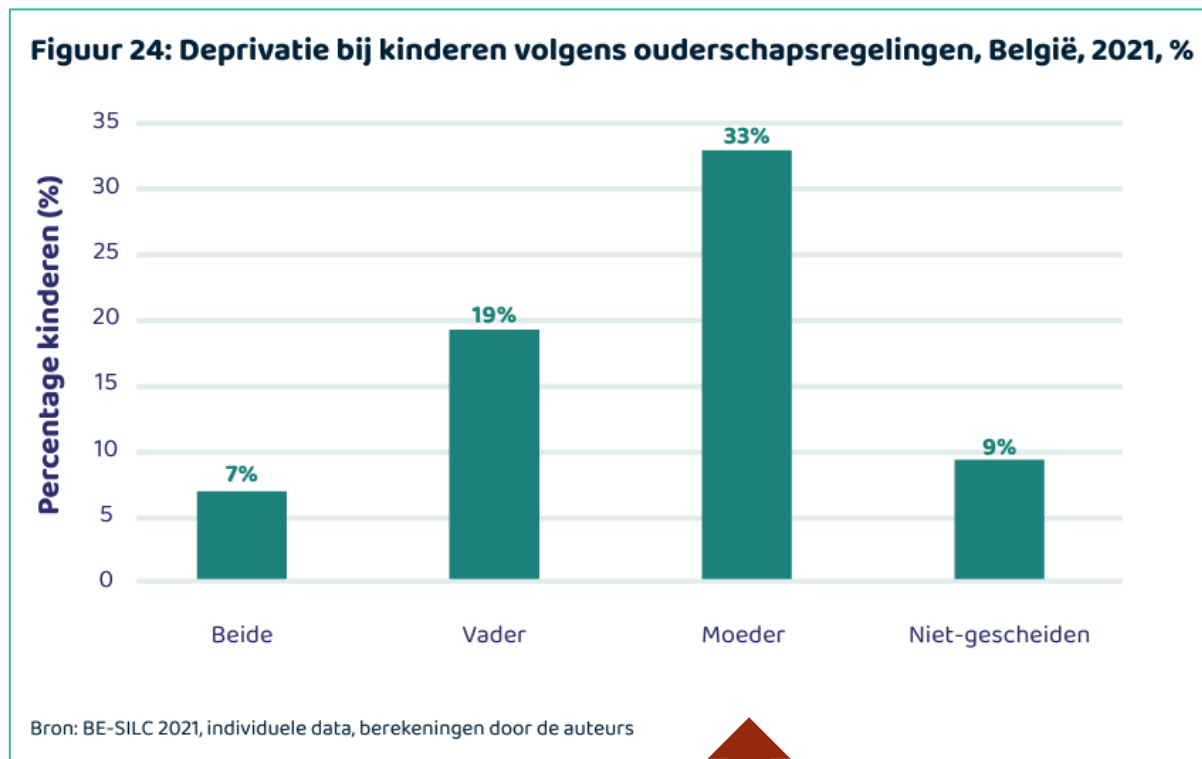
(2) Er is nood aan gezinsondersteuning

- Gevarieerde en uitgesproken noden
- Ouders willen ondersteuning bij:
  - de organisatie en invulling van opvang en vrije tijd (tot 92%), ontwikkeling van de kinderen (91%), opvoeding (85,4%), lichamelijke en mentale gezondheid van ouders (56,2%)
  - financiële kwesties (30,3%), huisvesting en materiële noden (29,2%)
- Werkveldactoren signaleren:
  - grote nood aan psychosociale steun en maatschappelijke dienstverlening voor gezinnen in een kwetsbare situatie

Illustratie: alleenstaande ouders - kwetsbaarheden

Guio & Van Lancker (2023) ➤ EU-SILC 2021

Van Peer (2023) ➤ Gezinsenquête 2021

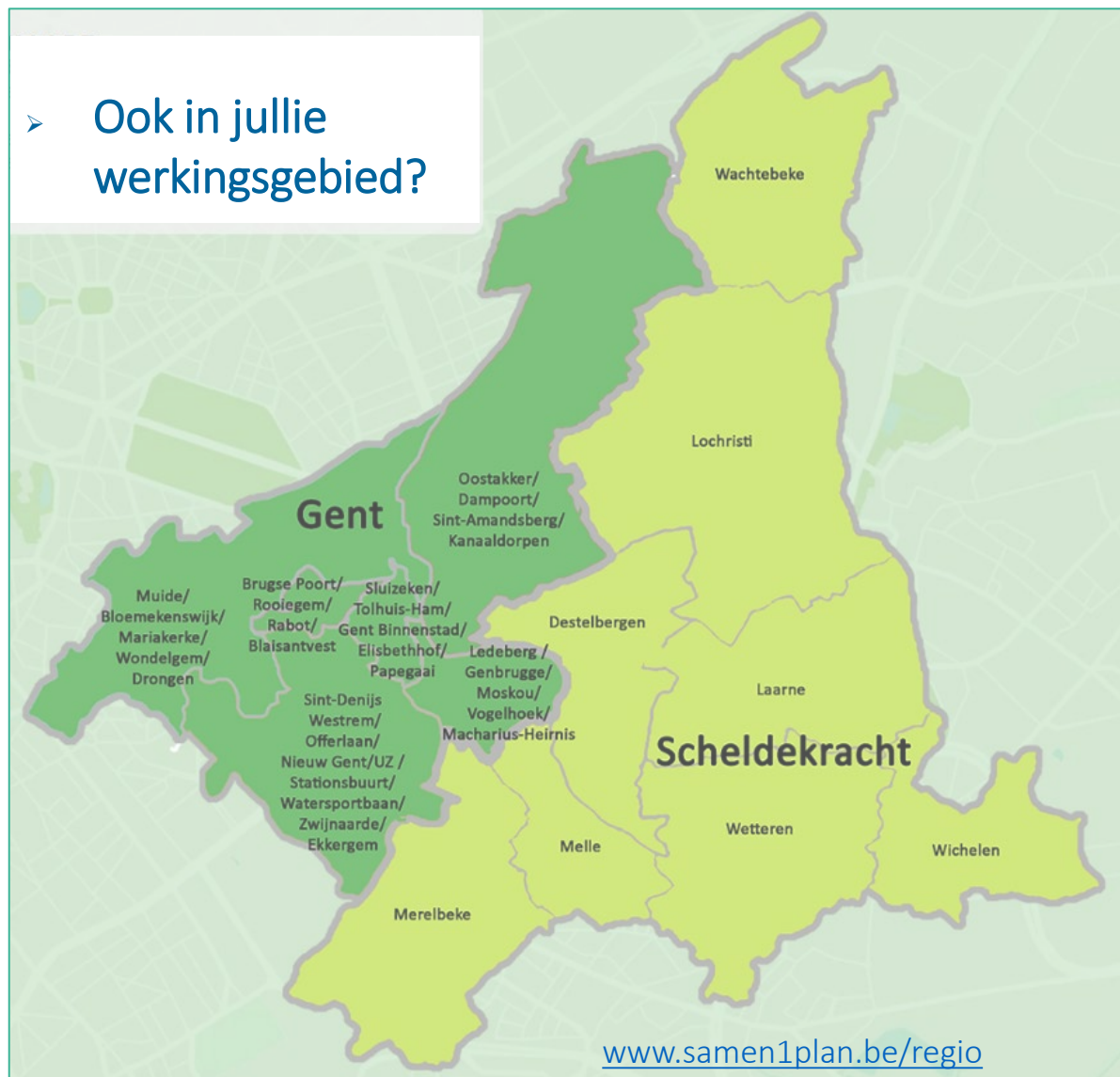
- ▣ Financieel
  - Uitgesproken zwakkere financiële positie
- ▣ Wonen
  - vaker in de stad, vaker op een appartement ...
  - minder vaak voldoende binnenruimte, een tuin, een park of (klein) bos in de buurt
- ▣ Gezondheid
  - Voelen zich fysiek en mentaal minder goed
- ▣ Gezinsleven en opvoeding
  - Geen verschil met intacte gezinnen voor opvoedingsbelasting, opvoeding als verrijkend ervaren + voelen zich niet meer geïsoleerd door de opvoeding
  - Wel moeilijker verlopende gezinsrelaties, meer zorgen over toekomst kinderen, vinden vaker dat opvoeding veel geld kost
- ▣ Ondersteuning
  - Minder gebruik kinderopvang
  - Kleiner sociaal netwerk
  - Voelen zich minder gesteund bij opvoeding, zorg en opvang

➤ *Brussels plan ter ondersteuning van eenoudergezinnen (2020)*

1.1. Bevindingen van de bevraging

(3) Aanbod is te weinig bekend en niet altijd behoeften-dekkend

- Merendeel: vertrouwd met huisarts, vroedvrouw, materniteit of de consultatiebureaus
- Veel minder: vertrouwd met HvhK en andere initiatieven die psychosociale steun of ondersteuning bij de opvoeding bieden
- Volgens werkveldactoren
  - Aanbod weinig transparant
  - Vooraf voor kwetsbare ouders niet altijd gepaste en betaalbare ondersteuning bereikbaar of beschikbaar (cf. financiële, psychosociale, materiële of huisvestingsnoden)
  - Wijkspecifieke en -overstijgende leemtes

1.2. Lokaal ondersteuningstraject: 2020-2021

- ▣ **Focus** = toegankelijkheid van de Nederlandstalige preventieve gezinsondersteuning voor Brusselse aanstaande ouders en ouders met jonge kinderen
- ▣ **Doel** = optimale ontwikkelingskansen voor kinderen én ouders in hun (toekomstig) ouderschap ondersteunen en versterken
- ▣ **Waar** = 3 wijken van Molenbeek
  - Historisch Molenbeek
  - Hertogin
  - Weststation

Even terug naar de bevindingen van de bevraging (Vandewaerde et al.,2019)

Kenmerken van goede (toegankelijke) hulp of ondersteuning?

- ▣ Houding en deskundigheid van de medewerkers
- ▣ Invulling van het aanbod
- ▣ Bereikbaarheid

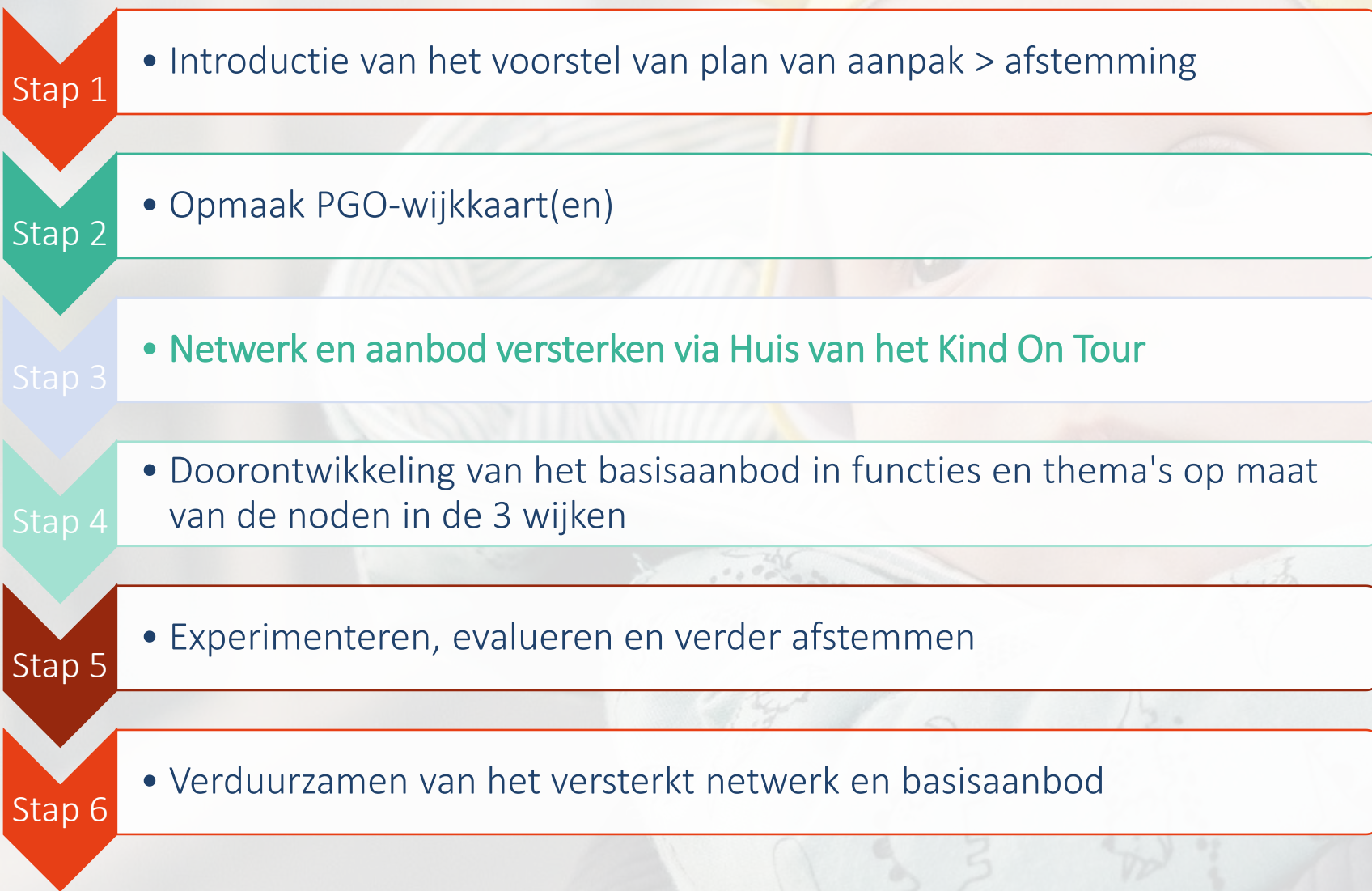
1. dat medewerkers naar je luisteren (93.3%)
2. dat medewerkers vertrouwelijk omgaan met informatie over ouder, kind(eren), en gezin (91.4%)
3. dat medewerkers duidelijke, verstaanbare informatie geven (91.1%)
4. dat medewerkers voldoende tijd voor jou en/of je kind(eren) uit trekken (89.5%)
5. gemakkelijk te bereiken (87.1%)
6. dat hun aanbod/activiteiten goed zijn (87%)
7. er terecht kunnen met vragen en bezorgdheden (86.2%) (cf. ook houding en deskundigheid van medewerkers)
8. dat medewerkers je privéleven respecteren (82.2%)
9. dat medewerkers rekening houden met je gezinssituatie (81.9%)
10. dat medewerkers je geruststellen als je je zorgen maakt (79.7%)

Gezinsenquête (editie 2021) ‘Toekomstig gebruik van ondersteuning, hulp ...?’

	Omschrijving redenen / kenmerken van gewenst advies, steun op hulp van professionals/formele diensten (n= 276 ouders)	7 B's toegankelijkheid	Aantal
1	professioneel, gespecialiseerd (algemeen)	Bruikbaar - betrouwbaar	31
2	kennis, informatie kunnen bieden	Bruikbaar - betrouwbaar	24
3	vertrouwen, hen kennen, persoonlijke band	Betrouwbaar	23
4	kunde, bekwaam, deskundig	Bruikbaar - betrouwbaar	21
Top 5	heeft gewerkt, effectief, tevreden (geen schade)	Bruikbaar	21
	betaalbaar	Betaalbaar	20
	kent kind, situatie, ouder, familie	Bruikbaar	19
	laagdrempelig, toegankelijk, kleine stap (algemeen)	Bereikbaar	18
	doorverwijzing (weg vinden in aanbod)	Bruikbaar	16
Top 10	individueel, persoonlijk	Bruikbaar	15
	ouders (in)zicht verschaffen in (gedrag) kind, hoe ermee omgaan	Bruikbaar	14
	ervaring met K, leeftijdsgroep	Bruikbaar – betrouwbaar	12
	op maat van kind, probleem, gezin	Bruikbaar	11
	(snel)beschikbaar, geen wachtlijsten	Beschikbaar	10
Top 15	niet vooringenomen, open blik, vrijblijvend	Bruikbaar	8
	erkennen (inspanning), luisteren naar ouders	Bruikbaar	7

1.2. Lokaal ondersteuningstraject: 2020-2021

➤ Naar versterkte samenwerking en versterkt aanbod in 6 stappen

Samenwerkingsverbanden > belang consensus doelstellingen

- *een consensus over de collectieve doelstellingen is afhankelijk van de mate waarin doelstellingen van de betrokken organisaties in het netwerk en de collectieve doelstellingen van het netwerk als geheel overeenstemmen*
- *Geen consensus > negatieve invloed op de samenwerking en de doeltreffendheid van het netwerk*

Stap 1: Introductie van het voorstel van plan van aanpak

- ▣ LGN Molenbeek-Koekelberg
- ▣ Brede School Molenbeek-Koekelberg, met o.a. werkgroep warme transitie
- ▣ Schepencollege Molenbeek
- ▣ Brusselbrede Perinatale werkgroep
- ▣ Born in Brussels [Homepage - Born in Brussels](#)
- ▣ Stuurgroep Inloopteams
- ▣ e.a.

Stap 3: Netwerk en aanbod versterken via 'Huis van het Kind On Tour'

▣ Welke organisaties?

- Wijkgezondheidscentrum De Brug en buurtcentrum WAQ
- MolenWest met Samen voor Morgen en Centrum West D'Broej
- De Comeniussite - Brede School en De Platoo
- Foyer

▣ Meerwaarde?

- Belangrijke stap voor netwerk(ing)
- Elkaars 'eigenheid' leren kennen: medewerkers, expertise, aanbod, locatie, werkingsgebied, (doelgroep)bereik, (toeleidings)partners enz.
- Synergieën: lijnen worden uitgezet => nieuw of versterkt aanbod

Donderdag 10 december 2020:
Huis van het Kind Molenbeek/Koekelberg on tour (online)

- I. Van 10 tot 11 uur zijn we te gast bij het Wijkgezondheidscentrum De Brug, Sanne en Wendy zijn de gastvrouwen

De Brug bestaat uit een team van verschillende zorgdisciplines (artsen, verpleegkundigen, kine's, tandartsen, psycholoog, diëtiste, vroedkundigen, maatschappelijk werk...) die nauw samenwerken onder 1 dak. De Brug staat voor toegankelijke eerstelijnszorg en werkt volgens het forfaitair systeem. Er is een belangrijke focus op preventief en wijkgericht werken. Op dit moment zijn er +- 4300 patiënten ingeschreven, die een representatieve afspiegeling zijn van de bewoners uit de wijk. **Dat vraagt enige toelichting!**

- II. Van 11 tot 12 leidt Adèle Bonnet ons rond in het WAQ

Een ontmoetingsplek in de Heyvaertwijk.
In de Liverpoolstraat nummer twee gebeurt er van alles: wekelijkse kinderateliers, vakantiestages voor kinderen, ontmoetingsplek voor jonge mama's, er is een tuin, je kan er zalen huren....

Maar wat is het WAQ nu precies?

Inschrijven?

Geef je mailadres door aan simonne.vandewaerde@odisee.be vóór 6 december en je ontvangt een link voor het online-bezoek op 10 december

Samenwerkingsverbanden > beroepskrachten én vrijwilligers (burgers)

- *Verskil in kennis en vaardigheden als troef of als belemmering?*
- *Verskil in autoriteit en status?*
- *Verskil in voorspelbaarheid en betrouwbaarheid?*

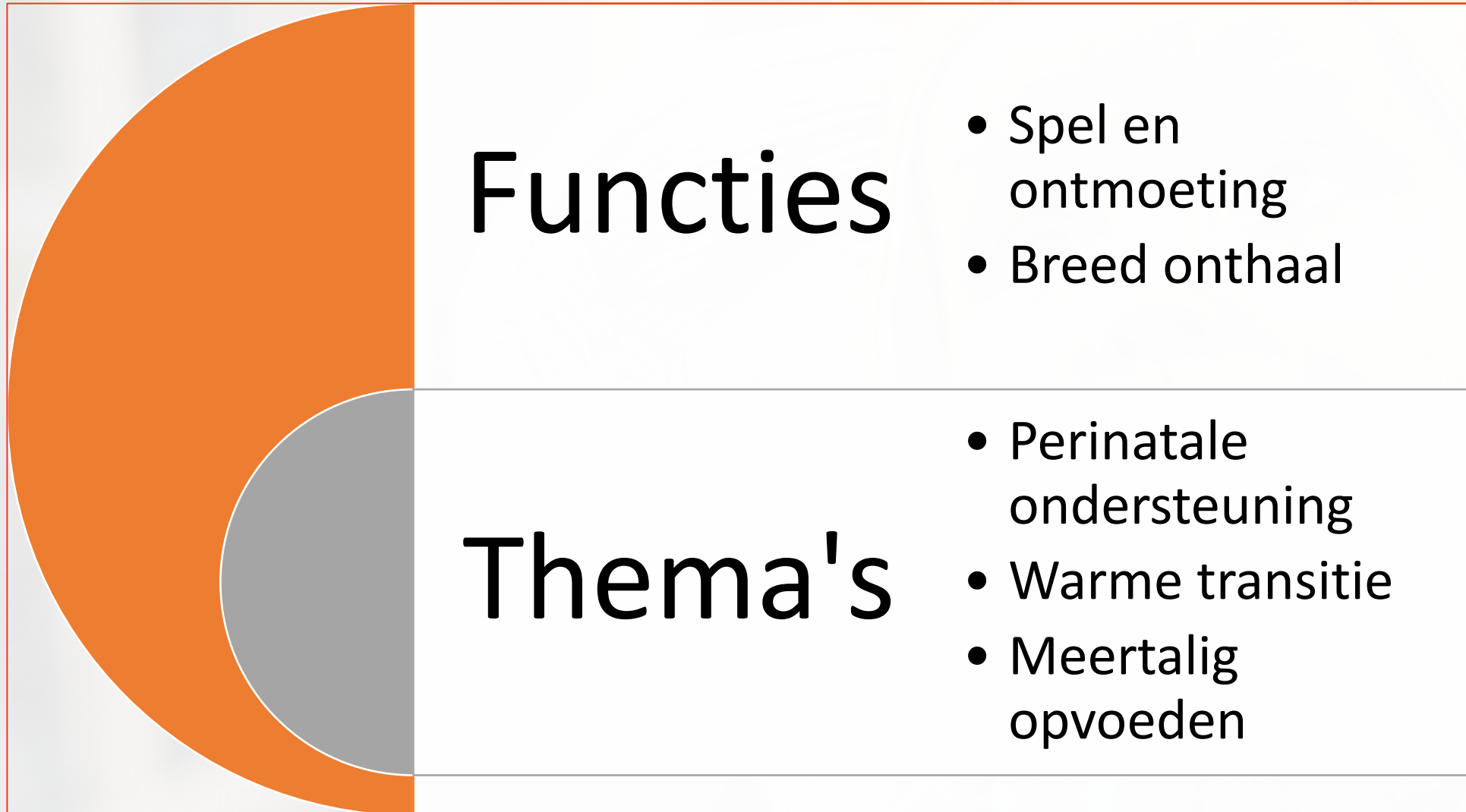

*Afbakening en
vastleggen
verantwoordelijkheden
en taakverdeling?*

*Verschillen waarderen en
'verwelkomen' > grenzen
transformeren?*

Stap 4: Doorontwikkeling van het basisaanbod : 5 werven

Stap 5:

**Experimenteren,
evalueren en
verder
afstemmen**

Stap 6

**Verduurzamen
van het versterkt
netwerk en
basiswaanbod**

	Wijk 1	Wijk 2	Wijk 3	
Functie of Thema	Huidig aanbod	Huidig aanbod	Huidig aanbod	Opportunities
	1. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...	1. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...	1. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...	o.a. - Nieuwe partners? - Koppeling partners? - Randvoorwaarden? - Wie volgt (verdere exploratie van samenwerking en aanbod) op? - ...
	2. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...		2. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...	
	Mogelijke uitbreiding	Mogelijke uitbreiding	Mogelijke uitbreiding	
	1. Aanbod 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...			
Brusselbreed				
Aanbod: ... 0 trekker : ... 0 werkvorm : ... 0 locatie: ... 0 frequentie: ... 0 kostprijs: .. 0 toeleiding: ...				

Stap 6: Verduurzamen van het versterkt netwerk en basisaanbod

➤ Illustratie: tool ontwikkeld door Brede School Molenbeek (BROM)

▣ Welzijnsbrochure

- voor professionals die werken met kinderen van 2,5 jaar tot en met het 6e leerjaar in Molenbeek
- www.bredeschoolmolenbeek.be
  - Zie tabblad 'Voor leerkrachten' > 'Welzijn'

▣ Geografisch overzicht

- Google-maps kaart die bij de welzijnsbrochure hoort
- Weergave van de organisaties per thema.
- Link naar de kaart: <https://bit.ly/welzijnskaart>

Stap 6: Verduurzamen van het versterkt netwerk en basisaanbod

➤ Illustratie: continuering samenwerking voor ontwikkeling en uitvoering ondersteuning

-----
Verzonden: donderdag 20 juli 2023 15:57

Onderwerp: 'puberteit zonder spijt': brochure en groepsmoment CAW en Hopon

Beste partner van Huis van het Kind Brussel,

De opvoeding van pubers brengt heel wat teweeg en zet ouders en pubers voor verschillende uitdagingen.

Zie je vaak ouders en hebben zij soms vragen, twijfels of nood aan uitwisseling en tips?

CAW en Hopon ontwikkelden een nieuw aanbod:

- **Brochure 'puberteit zonder spijt' (zie bijlage):**
  - *Met tips en tricks om elkaar beter te begrijpen. Thema's als communiceren met je puber, afspraken maken, loslaten en experimenteren... komen aan bod.*
  - *In de brochure werd eveneens een lijst opgenomen met organisaties waar je in Brussel als ouder en/of tiener terecht kan.*
- **Groepsmoment 'puberteit zonder spijt':** *tijdens een groepsmoment geven we inzichten mee over het puberbrein dat nog volop in ontwikkeling is en scheppen we nieuwe referentiekaders. Dit gebeurt op een laagdrempelige en toegankelijke manier en kan zowel overdag als 's avonds ingepland worden.*

Helpen jullie mee deze informatie bij Brusselse ouders en opvoeders bekend te maken?

Je kan helpen door:

- *de brochure door te sturen naar jullie publiek*
- *een groepsmoment in te plannen voor een groep ouders*

Interesse?

Voor meer uitleg, vragen of andere ideeën,

Neem contact op met hopon@i-mens.be of preventiewerk@kawbrussel.be

-----

1.3. Van 'lessons learned' naar wegwijzers voor een ruimere toepassing

- ▣ Kijk over het muurtje
  - Zorg voor een connectie met verschillende netwerken en events
  - Kom tot synergieën: werk over levensdomeinen en sectoren heen
  - Werk lokaal en Brusselbreed / bovenlokaal
  - Werk samen met de lokale overheid
    - Beleidsplan?
    - Bevoegde schepen?
    - Schepencollege?

1.3. Van 'lessons learned' naar wegwijzers voor een ruimere toepassing

Zorg voor een connectie met verschillende netwerken en events

Kom tot synergieën: werk over levensdomeinen en sectoren heen

Atelier psychisch welzijn = Family Talk BXL

1.3. Van 'lessons learned' naar wegwijzers voor een ruimere toepassing

- ▣ Werk nabij
  - Aanklampend
    - T.a.v. gezinnen
    - T.a.v. partners
  - Invoegend
    - Vindplaats
    - Cultuur- en taalsensitief
  - Wendbaar
  - Gedifferentieerd
    - In uitvoering
    - In bekendmaking

2. Veerkracht en meertaligheid

Team **Be Coming Home (Zorgzame buurten)**

- ✓ Solentra
- ✓ KC Gezinswetenschappen Odisee

Twee wijken van Sint Gillis

- ✓ Hallepoort
- ✓ Bosnië

Stappenplan project

▣ Stap 1: 03/22-10/22

- interviews formele en informele stakeholders

▣ Stap 2: 11/22-12/23 > acties

- Resilient women's groups at Femma Quartier
- Veerkracht en meertaligheid: Foyer, bibliotheek, twee scholen
- Een warme school door ouderbetrokkenheid in een basisschool

▣ Stap 3:

- Blauwdruk 'Veerkracht en mentaal welzijn in een superdiverse wijk'.

Situering van het project

Hallepoort en Bosnië =
aankomst- en transitwijk

→ invloed op de
levenskwaliteit in de buurt en
op het psychisch welzijn van de
inwoners

2. Veerkracht en meertaligheid

Stap 2: opzet van de actie

- ▣ Focusgroep stakeholders
  - terugkoppelen van de resultaten van de bevraging
- ▣ Co-creatie actie 'veerkracht en meertaligheid'
  - Vrije tijd
  - Opvoedingsondersteuning
  - Sociaal-cultureel werk
  - Arbeid
- ▣ Partners
  - Expert 'Foyer' PIM
  - Gemeentelijke bib
  - Imersie-school (Fr) en Go school Balder (NI)
- ▣ Doelstelling:
  - Samen voor een positieve attitude t.a.v. meertaligheid
  - Kinderen, ouders, leerkracht, sleutelfiguren van de informele stakeholders
- ▣ Duurzaam initiatief

We zien dat de resultaten ongeveer dezelfde blijven doorheen de jaren. Je hebt een programma, begeleidershouding, condities die dat realiseren over te dragen. We hebben niet gezegd: we gaan zelf initiatief nemen. Onze visie is versterken van contexten. We hebben, wat we daar gedaan hebben, doorgegeven. Dat is ons idee: hoe kunnen we in Vlaanderen dan meer impact genereren en mensen niet laten wachten?

Ik zie soms jongeren waarvan nu hun kinderen begeleid worden. Ik denk: we hebben het niet zo goed gedaan. Maar uit gesprekken met die gasten blijkt dat niet. “Nee, wij hebben hier vertrouwen in de organisatie gekregen. We hebben nu zelf de stap gezet naar hulpverlening in plaats van de jeugdrechtbank, want we voelen het gaat niet.” Dat is een impact ... jongeren die zelf zeggen als jongvolwassene “Wij willen ons leven in eigen handen houden, maar wij hebben iemand nodig.”

Koen Clottens, vzw Ouderpunt (in Nys et al., 2023, p.62)

Meer weten?

<https://kcgezinswetenschappen.odisee.be>

Bestellen Agenda Nieuwsbrief Gids voor Gezinnen

Odisee Kenniscentrum Gezinswetenschappen Onderzoekslijnen Kenniscentrum Projecten Publicaties Activiteiten Contact

Zoeken Naar O

Kenniscentrum Gezinswetenschappen

Het Kenniscentrum Gezinswetenschappen maakt deel uit van de onderzoeksgroep Sociaal-Agogisch Werk van Odisee.

Ons motto:

Vanuit de kracht van gezinnen, de verbinding tussen individuen en samenleving versterken

We doen praktijkgericht onderzoek vanuit het perspectief van gezinnen, met als doel het versterken van hun functioneren en welbevinden.

European Observatory on Family Policy:
download 1st report

simonne.vandewaerde@odisee.be
kristien.nys@odisee.be

Informatie over
Gezins- en
opvoedingsondersteuning

Meer weten?

- Guio, A-C, & Van Lancker, W. (2023). *Kinderarmoede en deprivatie bij kinderen in België*. Zoom. Koning Boudewijnstichting. <https://media.kbs-frb.be/nl/media/11081/ZOOM%20Kinderdeprivatie%20pdf>
- Guio, A-C, & Van Lancker, W. (2023). *Deprivatie bij kinderen in België en zijn gewesten: wat zeggen de nieuwe data?* https://media.kbs-frb.be/nl/media/11074/NL_Deprivatie%20bij%20kinderen_brochure
- Nys, K., Noens, P., Loosveldt, G., & Emmery, K. (2023). Mogelijkheden en grenzen van een impactmeting vanuit de bril van het werkveld. In P. Noens, G. Loosveldt, K. Nys, J. Dewispelaere, & K; Emmery, *De brede gezinsondersteuning door de bril van impact. Een toekomst voor impactmetingen?*, pp. 58-99, Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee). <https://kcgezinswetenschappen.odisee.be/Dag-van-het-gezin-2023>
- Vancoppenolle, D., Dupont, G. & Nys, K. (2023) *Gezinsenquête 2021: Opvoeding. Gezinnen in Vlaanderen over opvoedingsbeleving, opvoedingsvragen en -zorgen en het gebruik van opvoedingsondersteuning*. www.gezinsenquête.be

Meer weten?

- Van Dam, S. & Raeymaeckers, P. (2017). *Dilemma's en grenzenwerk in interprofessionele teams ter ondersteuning van gezinnen in armoede: Gezinscoaches 03 als case*. OASeS, Master Sociaal Werk, Uantwerpen. <https://repository.uantwerpen.be/docman/irua/f4bc80/176198.pdf>
- Van Peer, C. (2023). *Gezinsenquête 2021: Alleenstaande ouders in Vlaanderen*. www.gezinsenquête.be
- Vandewaerde, S., Fagardo, B., Nys, K., & Emmery, K. (2019). *Toegankelijke gezinsondersteuning in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad voor toekomstige ouders en ouders met jonge kinderen. Onderzoek met steun van de Vlaamse Gemeenschapscommissie*. Schaarbeek: Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee). <https://kcgezinswetenschappen.odisee.be/onderzoeksprojecten/geintegreerde-gezinsondersteuning-brussel>
- Vandewaerde, S., Nys, K. (2022). *Ondersteuning voor jonge gezinnen in Molenbeek. Blauwdruk voor toegankelijke preventieve gezinsondersteuning*. Kenniscentrum Gezinswetenschappen (Odisee-hogeschool). <https://kcgezinswetenschappen.odisee.be/onderzoeksprojecten/blauwdruk-preventieve-gezinsondersteuning>